

خصوصی سازی در ورزش با تأکید بر ورزش قهرمانی

۷۵

❖ محمد حسین رضوی، دانشجوی دکترا و عضو هیأت علمی دانشگاه مازندران
❖ دکتر محمد خوش چهره، دانشیار دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران
❖ دکتر انوشیروان کاظم نژاد، دانشیار دانشگاه تربیت مدرس
❖ دکتر حسن اسدی، استادیار دانشگاه تهران

فهرست :

۷۵	چکیده
۷۶	مقدمه
۷۸	روش شناسی تحقیق
۷۹	یافته های تحقیق
۸۳	بحث و نتیجه گیری
۸۵	منابع و مأخذ

چکیده: هدف از این پژوهش، ارائه دیدگاه مدیران ارشد بخش تربیت بدنی پیرامون فرایند خصوصی سازی در بخش قهرمانی ورزش کشور بود. بدین منظور، ۸ گروه اصلی از مدیران بخشهای ستادی و اجرایی سازمان تربیت بدنی، مدیران تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم تحقیقات و فناوری مورد پرسش قرار گرفتند. روش پژوهش، کتابخانه ای و تحلیل مطالعات انجام شده میدانی و پیمایشی بود. در این تحقیق، با استفاده از پرسشنامه که یکی از ابزارهای تحقیق زمینه ای است، دیدگاه مدیران ورزش کشور درباره موضوع تحقیق یعنی سیاست خصوصی سازی در ورزش بررسی شد. روایی و پایایی پرسشنامه که برای بررسی متغیرهای مورد نظر به کار رفتند، پس از تایید استفاده شدند. ۵۴ پرسش در ۸ هدف اصلی پژوهش گروه بندی شد تا فرضیات به خوبی بررسی شوند. براساس نتایج تحقیق، ۳/۸۹ درصد از مدیران ورزش کشور، خصوصی سازی را موجب افزایش کارایی در بخشهای مدیریتی دانستند، ۵/۹۰ درصد با واگذاری خدمات بخشهای غیر دولتی موافق بودند و ۸/۹۴ درصد، اعمال خصوصی سازی را مستلزم اصلاح مقررات در زمینه تسهیلات بانکی، مالیات، عوارض و... دانستند. همچنین، مدیران ضمن اعلام توافق خود با انتقال ورزش قهرمانی از سازمان تربیت بدنی به کمیته ملی المپیک، کمترین توافق را داشتند.

واژگان کلیدی: خصوصی سازی، اصول خصوصی سازی، کارایی، بهینه سازی، ساختار سازمانی و ورزش قهرمانی.

مقدمه

در مقایسه با کشورهای توسعه یافته دارد، بسیار پایین است. در کشورهای ایتالیا، انگلستان و آلمان نسبت اقتصاد به ورزش به GDP کل به ترتیب ۲ درصد، ۷/۱ درصد و ۴/۱ درصد است، در صورتی که این نسبت در کشور ایران ۳۸ درصد است (۴).

در این پژوهش، موقعیت ورزش کشور به ویژه ورزش قهرمانی به عنوان یکی از نهادهای اساسی گسترش ورزش نزد اقشار مردم و جامعه بین المللی، همچنین ابزار محقق به منظور تحقق هدفهای راهبردی، تحکیم وحدت ملی و افزایش روحیه نشاط و شادمانی است. بنابراین، محقق سعی کرده است تا ضمن مطالعه و بررسی ابعاد گوناگون خصوصی سازی در قلمروی ورزش قهرمانی در بخش خصوصی، الگوی مناسب ساختار تشکیلاتی را با په کارگیری اصول و قانون مندیهای خصوصی سازی تبیین و طراحی کند.

از دو دهه گذشته، با توجه به مفهوم و اندیشه خصوصی سازی در جامعه جهانی روز به روز بر حجم تحقیقات انجام شده در این حیطه افزوده می شود. اما چون این مفهوم بر بسیاری از مفاهیم اقتصادی و اجتماعی اثر گذارده است، بدیهی است که تمام جنبه های آن تاکنون مورد پژوهش قرار نگرفته اند. در این قسمت، تحقیقات انجام شده در کشور با توجه به هدفهای تحقیق مورد بررسی و بحث قرار می گیرند.

درباره امکان و ضرورت خصوصی سازی، احمدوند (۱۳۷۴) خصوصی سازی را نتیجه شرایط و مقتضیات سیاسی اقتصادی کشورها می داند که با وجود مشکلات، نتایج اقتصادی مثبت و مفیدی را به

در چند دهه اخیر، سیاست خصوصی سازی به منظور منطقی کردن ساختار اقتصادی جامعه راه‌حلهایی در بسیاری از کشورها برای کاهش بار مالی، افزایش کارایی، گسترش فعالیتها، تجهیز منابع مالی دولت و استفاده کارآمد از امکانات و منابع موجود مطرح کرده است (۱). سال ۱۳۶۸ موضوع خصوصی سازی در خط مشی‌ها و سیاستهای برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مطرح شد و زمینه اجرایی آن نیز در تاریخ ۲۹ خرداد ماه ۱۳۷۰ به تصویب هیأت وزیران رسید. سپس حدود هزار شرکت دولتی معرفی شدند تا به منظور دستیابی به ارتقای کارایی، کاهش تصدی دولت در فعالیتهای اقتصادی و غیر ضروری و نیز ایجاد تعادل اقتصادی، استفاده بهینه از امکانات و منابع را فراهم آورند (۲).

دولتهای پیشرفته غربی و کشورهای در حال توسعه نیز، خصوصی سازی را راه حلی برای در آمد زایی و کاهش کمبود بودجه می دانند. برای نمونه، از سال ۱۹۸۱ تا ۱۹۹۱ دولت انگلستان توانست، بیش از ۸۰ میلیارد دلار از خصوصی سازی ۴۶ شرکت بزرگ و کوچک به دست آورد و در آمد حاصل از مالیات بر در آمد آن، بیش از ۴ میلیارد دلار بود. کشور آلمان نیز تا ژوئیه سال ۱۹۹۲ در آمدی بیش از ۱۸ میلیارد دلار از طریق فروش بنگاههای دولتی به دست آورد (۳).

سهم ورزش در اقتصاد ملی، رابطه مستقیمی با میزان سرمایه گذاریهای در بخش ورزش دارد که در حال حاضر، با توجه به محدودیت و تنگناهایی که بخش خصوصی برای مشارکت در توسعه ورزش کشور

با رعایت اصول توسعه و تحول نتایج بهتری خواهد داشت.

حقیقی (۱۳۷۵) در مورد تأثیر خصوصی سازی بر اصلاح ساختار، با بررسی و طراحی الگوی ساختاری مناسب نتیجه گرفت که سن و سنوات خدمت بالا از عاملهای موثر بر کارایی نیستند (۱۵).
التجایی (۱۳۷۸) تدوین سیاست راهبردی، انگیزش و کاهش محدودیتهای دولتی را در خصوصی سازی ضروری دانست (۱۶).
جوانمردی (۱۳۷۳) در بررسی راهنمای عملی، طراحی الگوی مناسب، بررسی و محک معیارها، موانع، نحوه تأمین مالی اجرای فرایند، مقررات و نیروی انسانی لازم را ضروری دانست. در مجموع، مفهوم مورد نظر در اصلاح ساختار بیشتر پژوهشها با تمرکز زدایی، انتقال و تلاش برای بهره وری بیشتر همراه است و هریک از تحقیقات انجام شده، به جنبه‌های متفاوتی از ساختار سازمانی پرداخته اند. اما تقریباً تأکید همه آنها بر این است که ساختار و الگوی واحدی، برای همه کشورها و همه موارد وجود ندارد و مجریان باید ضمن رعایت اصول و ساختار، الگوهای خود را با شرایط سازمان مورد نظر خود تطبیق دهند.

در مورد افزایش بهره وری و بهینه سازی امور، **رفیعی (۱۳۷۴)** خصوصی سازی را همراه با ایجاد روند صعودی در بهره وری سرمایه، عامل کار و دارایی ثابت یافت و آن را در افزایش ارزش افزوده اقتصادی و کاهش هزینه‌ها نیز موثر دانست (۱۷) و عربی (۱۳۷۶) هم آن را در بهبود عملکرد مؤثر دانست (۱۸).
دهقانی سانج (۱۳۸۲) خصوصی سازی را در صرفه جویی، افزایش و بهبود کیفی نیروی کار مؤثر دانست (۱۹) و **حمیدانی پور (۱۳۷۴)** آن را همراه با بهبود شاخصهای بهره وری تجهیزات، نیروی انسانی و شاخصهای عملیاتی

همراه دارد (۵).
جوانمردی (۱۳۷۳) نتیجه گرفت که خصوصی سازی در راه آهن امکانپذیر است و باعث کاهش هزینه‌های عملیاتی و افزایش کارایی می شود (۶).
حیدری (۱۳۷۷) تأیید کرد که یک طرح جامع اقتصادی با وجود شرایط لازم و جلب مشارکت بخش خصوصی، می تواند موجب افزایش بهره وری شود (۷).
صادق زاده (۱۳۷۸) نیز خصوصی سازی را همراه با فایده‌های اقتصادی بی شماری یافت (۸).
 در صورتی که **مهرمانی (۱۳۷۹)** در بررسی خصوصی سازی واحدها در دانشگاه تهران، خصوصی سازی را موثر نیافت (۹). نتیجه کلی حاصل از مجموع پژوهشها، دلالت بر آن دارد که در فرایند خصوصی سازی، پیروی از یک الگوی مشخص و کارآمد با پیش بینی تمام متغیرها ضروری است و الگوی واحدی برای همه کشورها و در همه موارد وجود ندارد و این امر در کشورهای جهان سوم با احتیاط بیشتری باید صورت گیرد.

حبیبی (۱۳۷۱) در زمینه هماهنگی اصول خصوصی سازی به همراه توسعه و تحول نتیجه گرفت که برای بهبود وضعیت بنگاههای دولتی، خصوصی سازی به عنوان تنها راه حل ممکن برای افزایش کارایی مطرح شده است (۱۰).
مهرمانی (۱۳۷۹) مرحله بندی اقدامات را برای تضمین موفقیت خصوصی سازی بسیار با اهمیت می داند. **اصغر زاده (۱۳۷۴)** نیز توصیه کرد که بهتر است خصوصی سازی در شرایط رقابتی صورت گیرد و حرکت به سوی ارائه قیمت‌های واقعی باشد (۱۱).
عبداله پور (۱۳۷۴) بیان داشت که خصوصی سازی همراه با ایجاد بستر فرهنگی در جامعه، ایجاد یک سیستم اطلاعاتی و اطلاع رسانی کارآمد، نظارت، ارشاد و ایجاد بسترهای قانونی و قضایی مناسب، موفقیت بیشتری خواهد داشت (۱۲). در مجموع، خصوصی سازی

داشته باشد و با پیش بینیهای لازم و مرحله های انجام کار، اقدامات لازم را زمانبندی کند.

روش شناسی تحقیق

در این تحقیق از مطالعات کتابخانه ای و تحلیل مطالعات استفاده شده است.

روش انجام تحقیق، توصیفی و از نوع زمینه یابی پیمایشی است و اطلاعات آن به صورت میدانی و با استفاده از پرسشنامه جمع آوری شده اند.

جامعه آماری پژوهش را ۳۲۶ نفر از مدیران بخشهای متفاوت ستادی و اجرایی سازمان تربیت بدنی، تربیت بدنی آموزش و پرورش، تربیت بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و باشگاههای ورزشی کشور تشکیل می دهند. در این تحقیق، نمونه آماری در بخشهای ستادی، مدیران جامعه آماری است. براساس بررسی اولیه و تعداد نمونه با اطمینان ۹۵ درصد و با خطای یک امتیاز براساس فرمول مورد نظر، ۳۱۰ نفر برآورد و با احتساب ۵ درصد ریزش، تعداد ۳۲۶ نفر نمونه گیری شدند. در بخشهای صفی و عملیاتی با توجه به نبودن امکان دسترسی به همه شهرستانها برای نمونه برداری کاملاً تصادفی، از روش تصادفی خوشه ای یا ناحیه ای استفاده شد. از بین ۲۸ استان کشور، ۱۵ استان انتخاب شد و در مجموع، ۱۲۹ نفر از رؤسای تربیت بدنی برگزیده شدند که حدود ۴۰ درصد از جامعه آماری را تشکیل دادند.

ابزار اندازه گیری

ابزار تحقیق پرسشنامه ای حاوی ۵۴ پرسش ۵ گزینه ای و با مقیاس پنج ارزشی لیکرت بود که ۸ محور، تهیه و تنظیم شد. در طبقه بندی مزبور، عدد ۵ نشانگر بیشترین اهمیت تأثیر گذاری و عدد ۱

یافت (۲۰). اما سیلوازی (۱۳۷۹) آن را در برخی موارد نظیر بازدهی و شاخصهای کارایی مؤثر نیافت (۲۱) و شاهبندر زاده (۱۳۷۲) نیز آن را موجب کاهش کارایی دانست (۲۲).

درباره اصلاح قوانین و مقررات برای خصوصی سازی، احمدوند (۱۳۷۴)، جوانمردی (۱۳۷۴)، طاهری (۱۳۷۹)، مهربانی (۱۳۷۹)، عبدالله پور (۱۳۷۳) و التجایی (۱۳۷۸) بر این مورد تأکید کردند و توجه و کمک ویژه دولتها را در مرحله های اولیه خصوصی سازی و ایجاد تسهیلات لازم ضروری دانستند.

در مورد خارج کردن تمرکز از بخش دولتی به بخش غیردولتی، تقریباً همه صاحب نظران و پژوهشگران آن را از اولین مفاهیم اجرایی فرایند خصوصی سازی داشتند و احمدوند (۱۳۷۴)، طاهری (۱۳۷۹)، صادق زاده (۱۳۷۸) و حبیبی (۱۳۷۱) نیز بر آن تأکید داشتند. احمدوند (۱۳۷۴) در مورد جریان انتقال سازمانی در فرایند خصوصی سازی معتقد است که این حرکت، باید براساس هدفهای مشخصی انجام شود و از الگوی معینی پیروی کند. مهربانی (۱۳۷۹) در این زمینه معتقد است، این جریان باید از سه مرحله الف) مقررات زدایی و تثبیت اقتصادی، ب) آزاد سازی و ت) خصوصی سازی گذر کند. موارد دیگری را که باید مد نظر قرار داد، عبارتند از: بررسی موانع پیش از اجرا، نحوه تأمین مالی فرایند وضع مقررات لازم و بررسی وضعیت نیروی انسانی پژوهشهای انجام شده در زمینه های گوناگون نشان می دهند که خصوصی سازی، فرایندی مؤثر برای دستیابی به هدفهای بهره وری، کارایی، بهینه سازی امور و کاهش هزینه هاست و هر سازمانی باید با توجه به هدفها و ویژگیهای خود، الگوی مورد نظر را در نظر

داشتند.

ب. توصیف متغیرهای اصلی تحقیق

۱. ۸۷/۱ درصد از، جامعه آماری، اصول و هدفهای خصوصی سازی را هماهنگ با توسعه و تحول در ورزش دانسته‌اند.
 ۲. ۸۹/۳ درصد از مدیران، خصوصی سازی را موجب افزایش کارایی در بخشهای مدیریتی دانستند.
 ۳. ۸۹/۲ درصد از مدیران، با اصلاح ساختار ورزش به منظور نقش حمایتی و نظارتی بیشتر دولت بر ورزش موافق بودند.
 ۴. ۹۰/۵ درصد از مدیران، با واگذاری خدمات بخشهای دولتی به بخشهای غیر دولتی موافق بودند.
 ۵. ۹۴/۸ درصد از مدیران، اعمال خصوصی سازی را مستلزم اصلاح قوانین و مقررات در زمینه تسهیلات بانکی، مالیات و عوارض ... دانستند.
 ۶. ۹۲ درصد از مدیران، به واگذاری ورزش قهرمانی به نهادهای غیر دولتی و خصوصی دیدگاه مثبتی داشتند.
 ۷. ۹۵/۴ درصد از مدیران، با اعمال سیاست خصوصی سازی در بخشهای گوناگون ورزش موافق بودند.
- جدول ۱، نشان‌دهنده اطلاعات آماری و محاسباتی مربوط به دیدگاههای موافق مدیران جامعه ورزشی با اعمال سیاست خصوصی سازی در ورزش و نتایج متأثر از آن است.
- همچنین، برای مشاهده دقیق تر نتایج حاصل از بررسی دیدگاههای مدیران در ۴ گروه اصلی جامعه آماری، جدول زیر ارائه می شود که حاکی از بررسی دیدگاه آنها نسبت به خصوصی سازی است تا بدین صورت، نتایج تحقیق به طور جزئی تر و

بیانگر تمرین اهمیت تأثیر گذاری بوده است. ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه، با استفاده از نرم افزار SPSS محاسبه شد.

برای تحلیل داده‌ها، از آمار توصیفی برای طبقه بندی نمره‌های خام، طراحی، طراحی جدول توزیع فراوانی و محاسبه شاخصهای پراکندگی نظیر میانگین، انحراف معیار و واریانس استفاده شده است. از آمار استنباطی برای تعیین استفاده از آزمونهای پارامتریک و ناپارامتریک ابتدا برای تعیین توزیع طبیعی متغیرها از آزمون کالموگراف اسمیرنوف استفاده شد. سپس از آزمون لون، برای تعیین همگنی واریانسهای بین متغیرها بهره برداری شد. برای تعیین رابطه بین متغیرها از آزمونهای پارامتریک نظیر کای دو، رگرسیون و در صورت لزوم از ضریب همبستگی پیرسون و اسپیرمن و برای مقایسه و تعیین تفاوت نگرش مدیران، از آزمون تی و یومن ویتنی استفاده شد.

یافته های تحقیق

الف. نتایج توصیفی:

۱. وضعیت تحصیلی: ۱۳/۲ درصد زیر لیسانس، ۳۷/۷ درصد لیسانس و ۴۹/۱ درصد فوق لیسانس بودند.
۲. سن: ۹/۲ درصد ۳۵ تا ۴۰ سال، ۳۰/۷ درصد ۴۱ تا ۴۵ سال و ۴۷/۲ درصد ۴۶ تا ۵۰ سال و ۱۲/۹ درصد ۵۱ سال به بالا بودند.
۳. سابقه مدیریتی: ۱۸/۷ درصد ۵ تا ۱۰ سال، ۴۵/۷ درصد ۱۱ تا ۱۵ سال و بقیه بیش از ۱۶ سال سابقه مدیریتی داشتند.
۴. سابقه خدمت: سابقه خدمت مدیران جامعه آماری، ۴۸/۵ درصد بین ۲۱ تا ۲۵ سال و ۳۰/۷ درصد بیشتر از آن و بقیه کمتر از ۲۰ سال سابقه

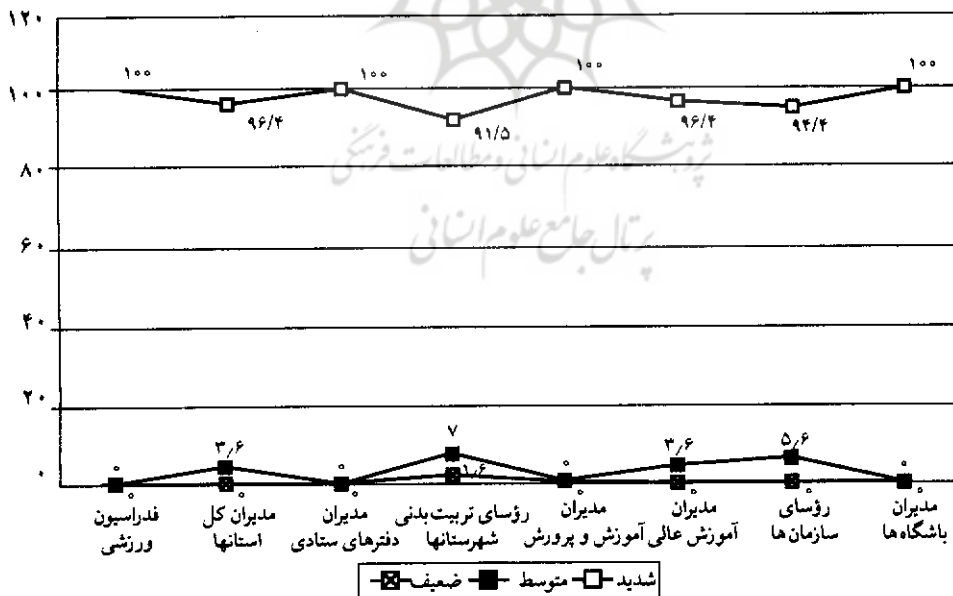
جدول ۱. نگرش طبقات مدیریتی ورزش کشور نسبت به ضرورت خصوصی سازی در ورزش

نوع مدیریت	فدراسیون ورزشی		مدیران کل استان ها		مدیران دفاترهای ستادی		رؤسای تربیت بدنی شهرستانها		مدیران آموزش و پرورش		مدیران آموزش عالی		رؤسای سازمانها		مدیران باشگاه ها		جمع کل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
ضعیف	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۱/۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۶
متوسط	۱۰	۱۰	۱	۳/۶	۰	۰	۹	۷	۰	۰	۱	۳/۶	۱	۵/۶	۰	۰	۱۲	۳۱
شدید	۳۰	۱۰۰	۲۷	۹۶/۴	۲۸	۱۰۰	۱۱۸	۹۱/۵	۳۲	۱۰۰	۲۷	۹۶/۴	۱۷	۹۴/۴	۳۳	۱۰۰	۳۱۲	۹۵/۴
جمع	۳۰	۱۰۰	۲۸	۱۰۰	۲۸	۱۰۰	۱۲۹	۱۰۰	۳۲	۱۰۰	۲۸	۱۰۰	۱۸	۱۰۰	۳۳	۱۰۰	۳۲۶	۱۰۰

$\chi^2 = ۱۲/۰۴۷$

$df = ۱۴$

$p = ۰/۶۰۳$

نمودار ۱. نگرش درصدی مجموع طبقات مدیریتی نسبت به ضرورت خصوصی سازی در ورزش

- دقیق‌تری مورد ملاحظه قرار گیرد.
۱. از بین چهار گروه جدول، مدیران اجرایی کمترین توافق را با ضرورت خصوصی سازی (۵۸/۶ درصد) و بیشترین توافق را مدیران باشگاهها با ۸۰ درصد اظهار داشتند.
 ۲. درباره هماهنگی اصول خصوصی سازی با توسعه و تحول ورزشی، مدیران باشگاهی کمترین و مدیران آموزشی بیشترین توافق را داشتند.
 ۳. درباره تأثیر خصوصی سازی بر کارایی در ورزش، مدیران اجرایی کمترین و مدیران باشگاهی بیشترین توافق را داشتند.
 ۴. درباره تأثیر خصوصی سازی بر اصلاح ساختار، مدیران اجرایی کمترین و مدیران آموزشی بیشترین توافق را داشتند.
 ۵. درباره خصوصی سازی و افزایش بهره‌وری، مدیران اجرایی کمترین و مدیران باشگاهی بیشترین توافق را داشتند.
 ۶. درباره اصلاح مقررات به منظور خصوصی سازی، مدیران اجرایی کمترین و مدیران ستادی بیشترین توافق را اعلام داشتند.
 ۷. درباره خارج کردن تمرکز ورزش قهرمانی از بخش دولتی، مدیران اجرایی کمترین و مدیران باشگاهی بیشترین توافق را داشتند.
 ۸. درباره انتقال ورزش قهرمانی از سازمان تربیت بدنی به کمیته ملی المپیک، مدیران اجرایی کمترین و مدیران باشگاهی بیشترین توافق را داشتند.
- در مجموع نیز، مدیران با ۹۵/۷ درصد به اعمال سیاست خصوصی سازی در ورزش اعتقاد داشتند که جدول ۲، مؤید اطلاعات آماری و محاسبات مربوط به دیدگاههای مدیران نسبت به فرایند خصوصی سازی است.

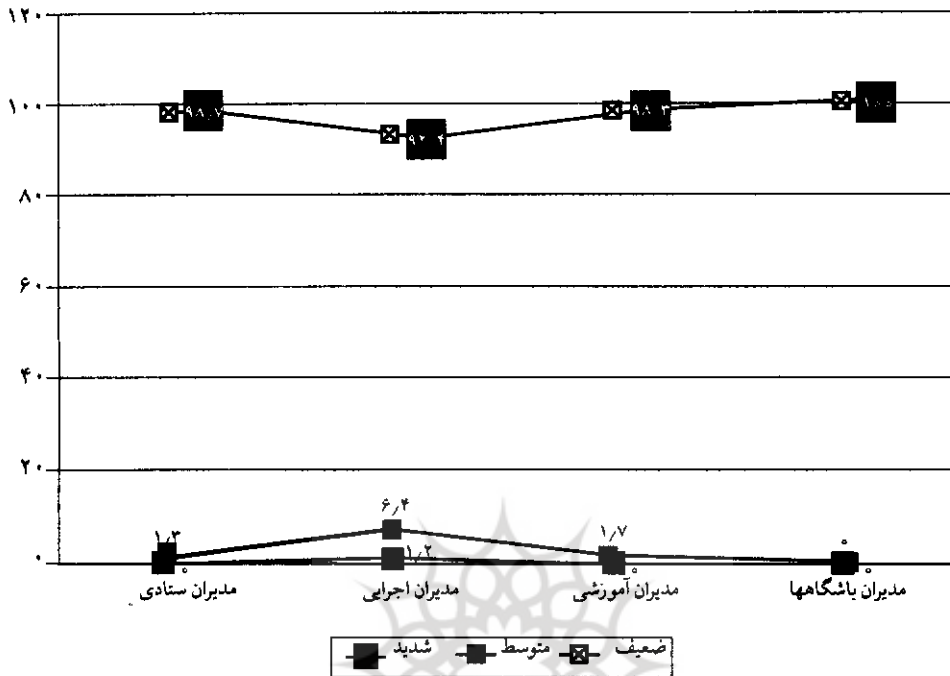
جدول ۲. نگرش سطوح مدیریتی بخش ورزش به ضرورت خصوصی سازی در ورزش

تفسیر	مدیران ستادی		مدیران اجرایی		مدیران آموزشی		مدیران باشگاهها		جمع کل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
ضعیف	۰	۰	۲	۱/۲	۰	۰	۰	۰	۲	۶
متوسط	۱	۱/۳	۱۰	۶/۴	۱	۱/۷	۰	۰	۱۲	۳/۷
شدید	۷۵	۹۸/۷	۱۴۵	۹۲/۴	۵۹	۹۸/۳	۳۳	۱۰۰	۳/۲	۹۵/۷
جمع	۷۶	۱۰۰	۱۵۷	۱۰۰	۶۰	۱۰۰	۳۳	۱۰۰	۳۲۶	۱۰۰

$$\chi^2 = ۸/۶۲۸$$

$$df = ۶$$

$$p = ۰/۱۹۶$$

نمودار ۲. نگرش درصدی سطوح مدیریتی بخش ورزش به ضرورت خصوصی سازی در ورزش

داده‌اند. نتایج مؤید این مطلب بوده‌اند که از بین مدیران بخشهای ورزش، مدیران اجرایی در مقایسه با دیگران اعتقاد کمتری نسبت به خصوصی سازی داشته‌اند که ممکن است ناشی از ناآگاهی آنان به اصول و آثار خصوصی سازی و مقاومت درمقابل تغییر باشد. البته باید گفت که مدیران دارای سن و سابقه خدمت بیشتر در حوزه ورزش، آمادگی بهتری برای اجرای سیاست خصوصی سازی در ورزش از خود نشان داده‌اند.

۶. در بررسی آزمون تی، مقایسه‌ای بین مدیران سازمان تربیت بدنی و حوزه تعلیم و تربیت صورت گرفت که در مجموع، تفاوت دیدگاه معنادار نبود ولی مدیران حوزه تعلیم و تربیت بخش ورزش، دیدگاه مثبت تری بر اجرای سیاست خصوصی سازی در ورزش

سایر نتایج حاصل از پژوهش

۱. با افزایش سطح تحصیلات، مدیران توافق بیشتری با سیاست خصوصی سازی از خود نشان دادند.
۲. بین سن و نگرش مدیران نسبت به فرایند خصوصی سازی ارتباطی وجود نداشت.
۳. افراد با سابقه خدمت بیشتر، اعتقاد بیشتری به فرایند خصوصی سازی داشتند.
۴. میان سابقه مدیریت و اعتقاد به خصوصی سازی ارتباط معناداری وجود نداشت.
۵. در تحلیل رگرسیون متغیرهای مربوط به خصوصی سازی مشخص شد که از مجموع متغیرهای مستقل پنج گانه سن و سابقه خدمت مدیران جامعه آماری دیدگاه قدرت پیشگویی کنندگی را از خود نشان

سازی مطرح شد و به اجرا در آمد. نیاز به افزایش کارایی، از دلایل عمده و هدف مورد بررسی در این تحقیق برای خصوصی سازی است. نتیجه روند اولیه پس از انقلاب را می توان ضعف تولید، استفاده غیر اقتصادی از عملهای تولید، جایگزینی هدفهای سیاسی به جای هدفهای اقتصادی بر شمرد. دولت برای رهایی از شرایط بالا، فشار سازمانهای بین المللی برای اعطای وام، حذف سوبسید و واقعی شدن قیمتها خصوصی سازی را آغاز کرد (احمدوند، ۱۳۷۴).

تدوین برنامه های پنج ساله، افزایش جمعیت؛ نیاز به گسترش فضاها و ورزش و شاخصهای مربوط به آن، تربیت نیروی انسانی؛ تولید وسایل و امکانات ورزشی؛ بی کفایتی شاخصهای کمی و کیفی یا سایر شاخصهای فرهنگی؛ نیاز به جذب سرمایه بیشتر برای گسترش و توسعه سلامت از طریق تربیت بدنی و ورزش؛ تجارت ۱۰۰ میلیارد دلاری تجهیزات ورزشی و سود کلان حاصل از فروش آن در جهان و... . ضرورت گسترش فعالیتهای سایر نهادها و درگیر ساختن مردم در این تجارت کلان جهانی و توجه به فرایند خصوصی سازی را روشن می سازد (همان منبع).

از اولین گامها در این مسیر، می توان از گسترش اندیشه، مفهوم سازی و فرهنگ سازی درباره تفکر خصوصی سازی نام برد. در این مسیر، تحقیق حاضر به بررسی دیدگاههای مدیران در ۸ محور از محورهای مرتبط با فرایند خصوصی سازی با تأکید بر ورزش قهرمانی می پردازد که از نتایج آن چنین بر می آید که در بخشهای گوناگون مدیران ارشد مانند رؤسای فدراسیونها، مدیران کل استانها، مدیران دفترهای ستادی، رؤسای تربیت بدنی شهرستانها، مدیران تربیت بدنی آموزش و پرورش و آموزش عالی، مدیران سازمان تربیت بدنی و مدیران باشگاهها، در مجموع

داشتند. در نهایت، دیدگاههای مدیران از ابعاد گوناگونی با استفاده از آمار استنباطی کای دو، آزمون تی و رگرسیون بررسی و برخی نتایج مهم آن آورده شد. همان طور که در متنهای پژوهش نیز بدان اشاره شد، مدیران بخشهای گوناگون ورزش نیز خصوصی سازی را راهی برای ارتقای کارایی، بهره وری و اقدامی برای کاهش تصدی گری دولت می دانند. اما باید عنایت داشت که این حرکت، پیش بینهای لازم را در مورد منابع مالی، مادی و نیروی انسانی در نظر گرفته باشد تا اجرای فرایند خصوصی سازی با سهولت و کمترین زیان همراه باشد.

بحث و نتیجه گیری

به طور نظری در نظامهای سرمایه داری محض، واگذاری تمام فعالیتهای اقتصادی به مکانیزم بازار، همراه با حداقل دخالت دولت ارائه می شود و در بعد نهایی دیگر، اقتصادی متمرکز و برنامه ریزی شده بدون بازار مطرح است. دهه های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰، به ویژه در کشورهای در حال توسعه، دوره مداخلات بیش از حد دولتها در امور اقتصادی بوده است. از جمله ابزارهای این مداخله، شرکتها یا بنگاههای دولتی بوده اند که به منظور انجام وظایف اقتصادی دولت بوده است. کاهش اندازه دولت در جریان خصوصی سازی، نتیجه واگذاری وظایف و برنامه های اجتماعی به بخش خصوصی است. این واگذاری و انتقال، باعث کاهش کارمندان و در نهایت به کاهش اندازه دولت منجر می شود که از هدفهای مهم خصوصی سازی است (کلمنت، ۱۹۹۸)، (۲۴).

در ایران، انقلاب و جنگ تحمیلی تصدی دولت را فزونی بخشید و به طور کلی، اقتصاد جامعه در اختیار مدیریت دولتی قرار گرفت. اما با پایان جنگ و آغاز برنامه اول توسعه اقتصادی کشور، خصوصی

موانع، نحوه تأمین مالی فرایند، مقررات لازم و نیروی انسانی مورد نیاز در نظر گرفته شوند. در عین حال، محققانی مانند مرجانی (۱۳۷۳)، سالاری (۱۳۷۲)، شاهبندرزاده (۱۳۷۳) عبدالله پور (۱۳۷۳)، سیلوری (۱۳۷۹) فرایند خصوصی سازی را به طور کلی یا در برخی موارد با موفقیت همراه ندانسته اند. آنها علل ناموفقیتی را بی توجهی به اصول خصوصی سازی، اجرای مقطعی، موردی و کوتاه مدت، بی تجربگی، تفاوت رفتاری کارکنان در قبال تغییرات، ایجاد نشدن رقابت و شفافیت در فرایندها، ناهماهنگی در پرداختها، تعداد فرماندهی و رهبری ضعیف دانسته اند. در مجموع می توان گفت که گسترش بستر فعالیت های مردمی، از طریق خصوصی سازی، ایجاد شرایط مناسب و لازم برای پوشش کمبودها در زمینه تجهیزات، مکان های ورزشی و... می تواند تغییرات مهمی در شاخص های بخش ورزش در تربیت بدنی ایجاد کنند.

با فرایند خصوصی سازی موافقت می کنند. هرچند که میزان توافق آنها با این فرایند، از حدود کمی بالاتر از ۵۰ درصد تا ۱۰۰ درصد متفاوت است. در نتیجه چنین به نظر می رسد که اندیشه خصوصی سازی با مفهوم گسترش فعالیت های مردم، کاهش تصدی دولت در بخش های گوناگون و کمک دولت در بخش های گوناگون این فرایند، اندیشه مثبتی تلقی شده است. در عین حال، این جریان می تواند بسترهای تازه ای را برای گسترش فرهنگ تربیت بدنی فراهم سازد. بسیاری از محققان نیز از جمله احمدوند (۱۳۷۴)، جوانمردی (۱۳۷۴)، حیدری (۱۳۷۷)، میری (۱۳۷۳)، رفیعی (۱۳۷۴) عربی (۱۳۷۶)، دهقانی سانج (۱۳۸۲) به نتایج مثبت خصوصی سازی در بخش های گوناگون اقتصادی اشاره کرده اند. اما همه آنها اشاره داشته اند که فرایند خصوصی سازی در شرایطی می تواند به موفقیت بینجامد که طراحی الگوی مناسب، بررسی و ارزیابی استانداردها،

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

منابع و مآخذ

۱. نصیرزاده، غلام. (۱۳۶۹). خصوصی سازی شرکتهای دولتی، مؤسسه تحقیقاتی و فرهنگی کمال: ۶۳.
۲. علی اکبر، مهدی. (۱۳۸۰). خصوصی سازی از برنامه اول، سازمان خصوصی سازی ایران: ۱۷.
۳. پرکونیکو، ژوزف. (۱۳۸۰). مدیریت خصوصی سازی، مترجم حسین اکبری و دوردانه داودی، سازمان بین المللی کار، مرکز پژوهش صنعتی آریانا: ۱۷.
۴. طرح جامع ورزش کشور. (۱۳۸۲). مطالعات تفصیلی توسعه منابع مالی: ۷۱.
۵. احمدوند، محمد رحیم. (۱۳۷۴). تحلیلی پیرامون خصوصی سازی و روند آن در برنامه پنج ساله اول اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.
۶. جوانمردی، محمد نبی. (۱۳۷۳). بررسی عملی خصوصی سازی بخشی راه آهن جمهوری اسلامی ایران، رشته مدیریت بازرگانی، دانشگاه تربیت مدرس.
۷. حیدری، غلامرضا. (۱۳۷۷). طراحی مدل خصوصی سازی در ایران (صنعت برق ایران)، دانشگاه تربیت مدرس.
۸. صادق زاده، جواد. (۱۳۷۸). بررسی امکان سنجی خصوصی سازی راه آهن جمهوری اسلامی ایران، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.
۹. احمدی، مهربانی. (۱۳۷۹). بررسی اثرات خصوصی سازی بر کارایی واحدها در دانشگاه تهران.
۱۰. حبیبی، علی. (۱۳۷۱). خصوصی سازی بنگاههای دولتی در کشورهای در حال توسعه (با نگاهی به وضع ایران)، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.
۱۱. اصغرزاده، عبدالله. (۱۳۷۴). خصوصی سازی و تأثیر آن بر مصرف انرژی، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.
۱۲. عبدالله پور، احمد. (۱۳۷۳). بررسی آثار خصوصی سازی شرکت سهامی نکا چوب بر کارایی آن، دانشگاه تربیت مدرس.
۱۳. میری، سیدحسین. (۱۳۷۳). تأثیر خصوصی سازی بر کارایی شرکتهای تولیدی خصوصی شده در بورس اوراق بهادار تهران، دانشگاه تهران.
۱۴. مرجانی، امیربابک. (۱۳۷۳). بررسی تأثیرات خصوصی سازی سیستم جمع آوری و حمل مواد زائد و رفت و روب شهری به هزینه های خدماتی شهرداری تهران، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.
۱۵. حقیقی، محمد علی. (۱۳۷۵). بررسی و طراحی الگوی ساختاری مناسب جهت خصوصی سازی در بخش دولتی (سازمان بنادر و کشتیرانی)، دانشگاه تربیت مدرس.
۱۶. التجایی، ابراهیم. (۱۳۷۸). بررسی یک الگوی تجارت خارجی مطلوب برای ایران، دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران.
۱۷. رفعی، محمد مهدی. (۱۳۷۴). بررسی اثر صنعت بر عملکرد پس از واگذاری شرکتهای تولیدی دولتی در بورس تهران، دانشگاه تربیت مدرس.
۱۸. عربی، خسرو. (۱۳۷۶). بررسی اثر صنعت بر عملکرد پس از واگذاری شرکتهای تولیدی دولتی در بورس تهران، دانشگاه تربیت مدرس.
۱۹. دهقانی سانج، محمد صادق. (۱۳۸۲). بررسی تأثیر خصوصی سازی بر بهره وری بهمن موتور گروه بهمن، دانشگاه تربیت مدرس.
۲۰. حمیدانی پور، مرتضی. (۱۳۷۴). بررسی سیاست خصوصی سازی در بنادریاران (نگاهی موردی به خصوصی سازی دربندر امام

خمینی)، دانشگاه مدیریت دانشگاه تهران.

۲۱. سیلوازی، محمد رضا. (۱۳۷۹). بررسی خصوصی سازی و تأثیر آن بر عملکرد شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.
۲۲. شاهبندرزاده، حمید. (۱۳۷۲). بررسی اثرات خصوصی سازی جزئی در سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران (اداره کل بنادر و کشتیرانی یوشهر، دانشگاه تربیت مدرس).
۲۳. طاهری، روین. (۱۳۷۹). به کارگیری روش ساخت بهره برداری - انتقال (BOT) در توسعه نیروگاههای ایران، دانشگاه تربیت مدرس.

24. Clements, Lauric. (1998). Privatization: Confronting the New Levithan. Iowa.
25. Michael; Warren Honors, (1998). Thesis Privatization, factor. productivities and Economic growth in less Developed countries: 4-27.
26. Political and organizational strategies for streamlining, www. Privation. Org/ collection / praction / and strategies. 1-9. 2002.
27. Rogge, Jacques. (2001). Governance in sport: A challenge for future, the European Olympic committee. GIS conference, www. Governance in sport. Com/Rogge.Pdf>.
28. Saras, E. S. (2002). Privatization and public Private Partnerships: F. S. Saras; An Indo American cooperat, www. hindounnet. Com/Thenindn / br. 2002/02/26/stories / htm

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی